

Motion till riksdagen 2006/07: MJ329

av Solveig Hellquist m.fl. (fp)

Kastrering och märkning av katter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ägares skyldighet att registrera, märka och kastrera katter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kattägares ansvar för tillsyn av sina djur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det ska betraktas som brott och i vissa fall djurplågeri att överge sina djur.

Motivering

Sverige anses ha en långtgående djurskyddslagstiftning. Djurskyddet intresserar och engagerar många människor. Av lagstiftningen framgår att djur ska behandlas väl och skyddas mot lidande. Att behandla djur väl är en viktig etisk fråga. Missförhållanden i form av vanvård av djur uppdagas ofta genom anmälningar från allmänheten. Inte minst för våra husdjur är det viktigt att människor tar ansvar och ger djuren den omsorg de behöver. Frågan är dock om djurskyddslagstiftningen är tillräcklig och om den även omfattar katter.

Problemet med hemlösa katter blir värre för varje dag som går. Detta är uppenbart om man tittar på alla webbsidor om katter eller läser lokaltidningar där katter är upphittade, försvunna eller söker nya hem. Kattklubbar, katt-pensionat, miljökontor, poliser, veterinärer och diverse djurvänner kan alla intyga problemet.

Många känner till och talar om problemet med alla sommarkatter som hänsynslöst lämnas åt sitt öde när hösten kommer. Dessvärre är problemet större än så. Katter lämnas nämligen åt sitt öde alla årstider.

Ett annat problem är katter som visserligen har ett hem men ändå tillåts springa ute utan uppsikt och utan att vara kastrerade. Många i samhället irriteras

Fel! Okänt namn på

över "kattplågan". Katterna i sin tur far mycket illa på grund av bristande tillsyn och omvårdnad.

Det är därför hög tid att stärka skyddet för katterna och i lag understryka ägaransvaret. Annars kommer kattproblemet inom en snar framtid att bli ohanterligt och kräva extraordinära åtgärder, t ex avskjutning av katter. Det finns också en risk för sjukdomsspridning om antalet katter blir okontrollerat stort. Ökade problem för allergiker som får objudna kattgäster till sina bostäder kan heller inte överskattas.

Enligt den fristående ideella organisationen Manimalis fanns år 2004 ca 1,6 miljoner katter i Sverige. Då är de hemlösa katterna inte inräknade. Enligt Djurskyddsmyndigheten finns det 1,2 miljoner katter. Ingen vet alltså exakt hur många katter som finns i landet. Det som står klart är dock att kattstammen måste minskas. Man räknar med att en okastrerat kattpar kan få två kullar med i genomsnitt 2,8 överlevande kattungar. Dessa får i sin tur två kullar med lika många överlevande kattungar som i sin tur får 2,8 överlevande kattungar osv. Det innebär att ett enda okastrerat kattpar på sikt kan föda miljontals oönskade katter. De ca 100 ideella katthemmen kan naturligtvis bara ta om en bråkdel av de hemlösa katterna. Snart har Sverige samma situation som andra varmare länder och som många förfasar sig över. Skillnaden är att katter i Sverige ska klara de kalla vintrarna.

De flesta av oss har någon gång sett övergivna, förskräckta och förvildade katter kura under buskar och på altaner. Många har också sett och hört talas om katter som råkar ut för katthatare och sjuka kattplågåre. I många bostadsområden har förvildade katter blivit ett så stort problem att de fångas in i fällor och avlivas. Några få katter har turen på sin sida och kan hamna hos någon djurvän eller på ett djurhem. Alla eldsjälar som jobbar (ideellt) i det tysta och med knappa resurser med att ta hand om hemlösa katter vet att de aldrig räcker till. Det finns enligt uppgift ett hundratal katthem i landet. Hur många katter de än tar in och placerar ut i hem så står ändå en lika lång kö av katter "utanför dörren" till katthemmet. Så länge kattägarna inte tar hand om sin katt och tar ansvaret för den kan inte kattproblemet lösas med enbart praktiskt omhändertagande och omplaceringar. Självklart är det ett nödvändigt och mycket bra arbete som katthemmen och kattföreningarna gör, men man kommer tyvärr aldrig att hinna ikapp om ingen förändring sker i vår inställning till katten.

Trots att katten varit människans vän i tusentals år och tjänstgjort som skicklig råttjägare har katten fått ett mycket lågt värde. Många katter kan man få helt gratis. De har alltså inget värde i pengar. De kan skänkas bort till vem som helst och i vilket syfte som helst. Vissa kattägare tycker därför inte att det är värt att lägga ner pengar på vare sig veterinärvård, vaccinerings, ID-märkning eller mat. Katten får föröka sig okontrollerat eftersom en kastrering är betydligt dyrare än själva katten. Därför kommer många ovälkomna kattungar till världen, som inte sällan avlivas med primitiva metoder eller släpps vind för våg – förvildas, kanske svälter eller fryser ihjäl och ställer till irritation i bostadsområdena. Så länge katten inte har något värde kommer antalet hemlösa och vanvårdade hela tiden att öka och ställa till förtret i våra bo-

Fel! Okänt namn på

stadsområden. Det är dags att kattägare får skyldighet att märka och kastrera sina katter.

Om vi menar allvar med vårt djurskydd ska det heller inte vara möjligt att kunna lämna sin katt vid sommarstugan eller vid väggkanten utan att denna ansvarslöshet får konsekvenser för ägaren.

I lagen om tillsyn över hundar och katter finns reglerat vilket ansvar djurägarna har vid hållandet av dessa djurslag. Av 1 § framgår att ”hundar och katter skall hållas under sådan tillsyn som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter”. Lagen bör stärkas så att samma krav ställs på kattägare som på hundägare när det gäller ansvar och tillsyn. I dag gör man skillnad mellan hundar och katter på grund av att det i djurskyddslagen skrivs att djur ska ges möjligheter att bete sig naturligt. För en katt kan det inte anses naturligt att alltid hållas inomhus. De rättsfall som finns ger inte stöd för en hårdare hållning mot kattägare. Det är dags att ändra på synen att katter ska få springa fritt och föröka sig därmed riskera att fara illa och därtill ställa till olägenheter för andra. Det ska ställas särskilda krav på tillsyn av kattägare i tätbebyggda bostadsområden. Det bör också enligt djurskyddslagen (3 § första stycket och 36 § första stycket) vara brottsligt att överge en katt eller annat djur och ska kunna betraktas som djurplågeri.

Yrkandena 1–3 i denna motion (2005/06:MJ372) har tidigare lämnats utan vidare åtgärd i avvaktan på den fortsatta beredningen i Regeringskansliet. Dåvarande jordbruksministern Ann-Christin Nykvist fick så sent som den 8 februari 2006 frågan om regeringen efter drygt 60 år var beredd att lagstifta om märkning och kastrering av katter (ej avelskatter). Ministern svarade att ”med hänsyn till det stora antalet katter som finns i Sverige krävs ett noggrant övervägande hur ett eventuellt utökat ägaransvar ska utformas så att det blir effektivt, utan att onödigtvis försvåra för den som håller katt på ett sätt som inte innebär några olägenheter. Eftersom frågan är komplex krävs enligt min bedömning ytterligare beredningsunderlag innan regeringen kan ta ställning i frågan. Ministern hänvisade också till Djurskyddsmyndighetens rapport (dnr 2005-501) som ett underlag för att intensifiera den beredning som pågår i Regeringskansliet för arbetet med att stärka ägaransvaret för katter.

Slutsatsen är att fastän problematiken kring katter varit känd i decennier far fortfarande och alltfler katter illa och ställer till bekymmer och irritation i bostadsområdena. Det kraftigt ökande kattbeståndet kräver därför omedelbara åtgärder.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 oktober 2006

Solveig Hellquist (fp)

Hans Backman (fp)

Liselott Hagberg (fp)

Camilla Lindberg (fp)

Ulf Nilsson (fp)

Birgitta Ohlsson (fp)

Jan Ertsborn (fp)

Barbro Westerholm (fp)

Maria Lundqvist-Brömster (fp)

Lars Tysklind (fp)